ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីសន្តិសុខស្បៀងនិងអាហារូបត្ថម្ភ
សម្រាប់ក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិ

Training Manual on Food Security and Nutrition

"In Context of Climate Change and Food Price Increasing"

រៀបចំដោយ: អង្គភាពបណ្តុះបណ្តាល សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភនៃ ក្រុមប្រឹក្សាស្តារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និងជនបទ នៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ឧបត្ថម្ភដោយ: អង្គការការីតាស កម្ពុជា

ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភសម្រាប់ក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិនេះជាឯកសារលើកដំបូង ដែលបានផលិតឡើងនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ការផលិតចេញជាសៀវភៅនេះឡើង គឺដោយសារមានសំណូមពរ និងតម្រូវការចាំបាច់ពីក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិ សម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ។

ការកើតឡើងនូវសមិទ្ធផលដ៏មានសារសំខាន់នេះ គឺដោយសារការខិតខំរួមគ្នារវាងបណ្តាសមាជិកក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិទាំងអស់ រួមនឹងមន្ត្រីជំនាញមកពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា ទាំងរាជរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងបណ្តាអង្គការសង្គមស៊ីវិល ដែលរួមគ្នាប្រមែប្រមូល ចំណេះដឹង បទពិសោធន៍ មេរៀនល្អៗ លើការងារសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ ចងក្រងជាសៀវភៅនេះឡើង។ ម្យ៉ាងវិញទៀតប្រសិនបើគ្មានការឧបត្ថម្ភជាថវិកាក្នុងការរៀបចំនិងបោះពុម្ពពីសំណាក់អង្គការការីតាសកម្ពុជា (CARITAS Cambodia) ក៏សៀវភៅនេះមិនអាចកើតឡើងបានដែរ ។

ក្រុមប្រឹក្សាស្តារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និងជនបទនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ជាពិសេសអង្គភាពបណ្តុះបណ្តាលសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះសមាជិកក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិបណ្តុះបណ្តាលសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ ទាំងអស់ រួមនឹងបណ្តាមន្ត្រីជំនាញមកពីអន្តរស្ថាប័នទាំងរាជរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលនានា ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃចូលរួមចំណែក ចែករំលែកចំណេះដឹង បទពិសោធន៍ និងមេរៀនល្អៗ ក្នុងការរៀបចំចងក្រងសៀវភៅដ៏មានសារសំខាន់នេះឡើង។

ក្រុមប្រឹក្សាស្តារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និងជនបទ នៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ជាពិសេសអង្គភាពបណ្តុះបណ្តាលសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅផងដែរចំពោះអង្គការការីតាសកម្ពុជា (CARITAS Cambodia) ដែលបានផ្តល់មន្ត្រីជំនាញចូលរួមរៀបចំ និងឧបត្ថម្ភថវិកាទាំងការរៀបចំ និងការបោះពុម្ព។

អង្គភាពបណ្តុះបណ្តាល ស.ស.អ នៃ ក.ក.ជ

អារម្ភកថា

សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ ជាបញ្ហាអន្តរវិស័យដ៏ស្មុគស្មាញមួយ ដែលទាមទារឲ្យមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីបណ្តាតួអង្គពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ មិនត្រឹមតែក្រសួង-ស្ថាប័ននៃរាជរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការសង្គមស៊ីវិល ឬវិស័យឯកជនប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ប៉ុន្តែប្រជាពលរដ្ឋ និងបុគ្គលម្នាក់ៗចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ដឹង និងចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ទើបកិច្ចអន្តរាគមន៍ដោះស្រាយកែលម្អស្ថានភាពសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ ទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរ។

ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ២០១៤-២០១៨ រាជរដ្ឋាភិបាលបានយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយនឹងការតាំងចិត្តក្នុងការសម្រេចឲ្យបាននូវសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ គ្រប់គ្រាន់នៅទូទាំងប្រទេស ដោយចាត់ទុកថាជាលក្ខខ័ណ្ឌមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់ធានាឲ្យមាននូវការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងកម្រិតមួយខ្ពស់ ភាពចំរុងចំរើន និងសមធម៌សម្រាប់ពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូប ជាមួយនឹងចក្ខុវិស័យរយៈពេលវែងគឺ “ **ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូបមានលទ្ធភាព ផ្នែករូបវន្ត សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចប្រសើរជាងមុន ក្នុងការទទួលបាននូវអាហារគ្រប់គ្រាន់ មានសុវត្ថិភាព និងប្រកបដោយអាហារូបត្ថម្ភគ្រប់ពេលវេលា ដើម្បីឱ្យស្របទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការផ្នែកចំណីអាហារ និងចំណង់ចំណូលចិត្តក្នុងការទទួលទានអាហាររបស់ពួកគេ ព្រមទាំងប្រើប្រាស់អាហារឱ្យបានប្រសើរបំផុត ដើម្បីធ្វើឱ្យជីវិតរស់នៅរបស់ពួកគេមានសុខភាពល្អ និងមានផលិតភាពខ្ពស់** ”។

សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី បានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុងឱកាសបើកសិក្ខាសាលាជាតិលើកទី៤ ស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ កាលពីខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ ថា“ **ដំណោះស្រាយពាក់ព័ន្ធនឹងសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ មិនត្រឹមតែជាការឆ្លើយតបទៅ នឹងគោលនយោបាយជាអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលបានដាក់ចេញកន្លងមកប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន ការដោះស្រាយនូវទុក្ខលំបាក ការលើកស្ទួយកម្រិតជីវភាពរស់នៅ និងការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនទៀតផង** ”។

សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាមានការរីកចំរើនគួរឲ្យកត់សម្គាល់ បើទោះបីថាកម្ពុជាបានរងនូវឥទ្ធិពលនៃវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចជាសកល និងគ្រោះមហន្តរាយធ្ងន់ធ្ងរយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ប៉ុន្តែកម្ពុជានៅរក្សាបានលំនឹងសេដ្ឋកិច្ចមួយយ៉ាងល្អប្រសើរ ធ្វើឲ្យជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋទូទៅមានការរីកចំរើន។ ទន្ទឹមនឹងភាពជោគជ័យ និងការរីកចំរើនជាច្រើនវិស័យរបស់កម្ពុជា យើងសង្កេតឃើញថាបញ្ហាអសន្តិសុខស្បៀង និងកង្វះអាហារូបត្ថម្ភនៅតែជាបញ្ហាចោទ ជាពិសេសទៅលើកុមារ និងស្ត្រី បើប្រៀបធៀបទៅនឹងបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់និងសកលលោកទាំងមូល។ តាមការអង្កេតសិក្សាស្រាវជ្រាវ កត្តាជីវភាព គឺជាបញ្ហាមួយ ប៉ុន្តែមានបញ្ហាជាច្រើនទៀតដែលធ្វើឲ្យកុមារ និងស្ត្រីនៅកម្ពុជាជួប

បញ្ហាអសន្តិសុខស្បៀង និងកង្វះអាហារូបត្ថម្ភដូចជា៖ ការមិនយកចិត្តទុកដាក់លើការចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាកុមារតូច កង្វះអនាម័យក្នុងការរស់នៅ ការរៀបចំអាហារមិនសមស្របតាមតម្រូវការរាងកាយជាដើម។ ការកើតឡើងបញ្ហាទាំងអស់នេះគឺ បណ្តាលមកពីការយល់ដឹងលើសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភរបស់ប្រជាពលរដ្ឋយើងនៅមានកម្រិត។

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ សម្រាប់ក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិ ពិតជាមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ផ្តល់ឲ្យក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិទាំងអស់ យកធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល ចែករំលែកចំណេះដឹង បទពិសោធន៍ មេរៀនល្អៗ និងការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ដោយដាក់បញ្ចូលកិច្ចអន្តរាគមន៍កែលម្អស្ថានភាពសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ ជូនដល់អ្នកពាក់ពន្ធ័ទាំងអស់ដែលជាអ្នកដឹកនាំ អ្នកធ្វើផែនការនៅតាមវិស័យ និងស្ថាប័នរបស់ខ្លួនតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ ទាំងថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ក្នុងនាមក្រុមប្រឹក្សាស្តារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និងជនបទ អង្គភាពបណ្តុះបណ្តាលសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ និងក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិបណ្តុះបណ្តាលសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះសមាជិកសមាជិកានៃក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិទាំងអស់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ដែលបានចំណាយពេលវេលា ចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ចូលរួមក្នុងការផ្តល់មតិយោបល់ កែលម្អសៀវភៅនេះឲ្យកាន់តែមានខ្លឹមសារ និងសារៈប្រយោជន៍ប្រសើរឡើងថែមទៀត។ជាមួយគ្នានេះខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ អង្គការការីតាសកម្ពុជា (CARITAS Cambodia) ដែលបានផ្តល់មន្ត្រីជំនាញ និងថវិកាក្នុងការរៀបចំ និងបោះពុម្ពសៀវភៅដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨

អង្គភាពបណ្តុះបណ្តាល ស.ស.អ នៃ ក.ក.ជ

ប្រធាន

វ័ត្ត ទិរៈ

មាតិកា

១.អារម្ភកថា

២.សមាសភាពក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិ

៣.បញ្ជីអក្សរកាត់

៤.កម្មវិធីបើកវគ្គ

៤.១.មតិស្វាគមន៍ និងបើកវគ្គ

៤.២.ការណែនាំពីសិក្ខាកាម គ្រូបង្គោល គោលបំណង របៀបធ្វើការងារ និងការរំពឹងទុករបស់សិក្ខាកាម

៤.៣.ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់សិក្ខាកាមមុនពេលចាប់ផ្តើមវគ្គ

៥.ទស្សនទាននៃសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ (ស.ស.អ)

៥.១.និយមន័យនៃ ស.ស.អ

៥.២.ការបែងចែកលំដាក់ថ្នាក់ ស.ស.អ (ម៉ាក្រូ មេសូ និងមីក្រូ)

៥.៣.វិសាលភាពនៃ ស.ស.អ

៥.៤.ការស្តែងឱ្យឃើញពីលទ្ធផលអសន្តិសុខស្បៀង ឬសញ្ញាបញ្ហាអាហារូបត្ថម្ភ

៥.៥ ក្របខ័ណ្ឌទស្សនៈនៃមូលហេតុដែលបណ្តាលឲ្យមានកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ

៦.យន្តការ ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលនយោបាយនានា ពាក់ព័ន្ធនឹង ស.ស.អ (ទំនាក់ទំនងរវាង សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ)

៦.១. យន្តការសម្របសម្រួលលើការងារ ស.ស.អ

៦.១.១.ក្រុមការងារបច្ចេកទេសគាំពារសង្គម និងសន្តិសុខស្បៀងនិងអាហារូបត្ថម្ភ

៦.១.២.វេទិកាជាតិស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង

៦.១.៣.ក្រុមការងារគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងក្រុមវិភាគទិន្នន័យ ស.ស.អ

៦.១.៤.ក្រុមការងារប្រព័ន្ធព័ត៌មាន ស.ស.អ

៦.១.៥.ក្រុមគ្រូបង្គោលថ្នាក់ជាតិ

៦.១.៦.ចលនាភូមិមួយផលិតផលមួយ

៦.២.ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ(ផយអជ) ២០១៤-២០១៨

៦.៣.ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ ស.ស.អ ២០០៨-២០១២

៦.៤.យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ ២០១៤-២០១៨

៦.៥.យុទ្ធសាស្ត្រជាតិអាហារូបត្ថម្ភ ២០០៩-២០១៥

៦.៦ ផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ពន្លឿនការកែលម្អអាហារូបត្ថម្ភ ២០១៤-២០២០

៦.៧.យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្ម និងទឹក

៦.៨.គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា

៦.៩.យុទ្ធសាស្ត្រជាតិគាំពារសង្គមសម្រាប់ជនក្រីក្រ និងជនងាយរងគ្រោះ ២០១១-២០១៥
៦.១០. ទំនាក់ទំនងរវាងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងស.ស.អ
៦.១១. ទំនាក់ទំនងរវាងយេនឌ័រ និងស.ស.អ

៧.ការគ្រប់គ្រងវដ្តនៃគម្រោង

៨.ការវិភាគ និងវាយតម្លៃពីស្ថានភាព ស.ស.អ នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ឬតំបន់

៨.១.ពិភាក្សាជាក្រុម និងបង្ហាញលទ្ធផលពីស្ថានភាព ស.ស.អ នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ឬតំបន់
៨.២.ការបង្ហាញលទ្ធផលក្រុមពិភាក្សា

៩.សកម្មភាពដែលបាន និងកំពុងធ្វើក្នុងកិច្ចអន្តរាគមន៍ដើម្បីកែលម្អ ស.ស.អ នៅមូលដ្ឋាន ឬតំបន់

៩.១.ពិភាក្សាជាក្រុម និងបង្ហាញពីសកម្មភាពដែលបាន និងកំពុងធ្វើក្នុងកិច្ចអន្តរគមន៍ ដើម្បីកែលម្អ ស.ស.អ នៅមូលដ្ឋាន ឬតំបន់
៩.២. ការបង្ហាញលទ្ធផលក្រុមពិភាក្សា

១០.សូចនាកររបស់ ស.ស.អ

១០.១.ការបង្ហាញពីសូចនាករមួយចំនួនរបស់ ស.ស.អ (ភាពមានស្បៀង លទ្ធភាពទទួលបាន -ស្បៀង ការប្រើប្រាស់ និងការបឺតស្រូបស្បៀង និងស្ថេរភាពស្បៀង)

១១.ផែនការសកម្មភាពអាទិភាពដើម្បីអន្តរាគមន៍ កែលម្អ ស.ស.អ នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ឬតំបន់

១១.១.ពិភាក្សាជាក្រុម និងបង្ហាញពីផែនការសកម្មភាពអាទិភាពដើម្បីអន្តរាគមន៍ កែលម្អ ស.ស.អ នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ឬតំបន់

១២. ការដាក់បញ្ចូល និងការបញ្ជ្រាប ស.ស.អ ទៅក្នុងផែនការ និងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋានឬតំបន់

១២.១.ការដាក់បញ្ចូល ស.ស.អ ទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ឬតំបន់
១២.២.ការបង្ហាញអំពីវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ធ្វើការបញ្ជ្រាប ស.ស.អ

១៣. ការគ្រប់គ្រងចំណេះដឹង និងព័ត៌មាន ស.ស.អ

១៣.១.ការបង្ហាញពីរបៀបមើលឬទទួលព័ត៌មាន ស.ស.អនៅលើគេហទំព័រប្រព័ន្ធព័ត៌មាន ស.ស.អ នៅកម្ពុជា

១៤.ការវាយតម្លៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

១៤.១.ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់សិក្ខាកាមក្រោយបញ្ចប់វគ្គ
១៤.២.ការវាយតម្លៃទូទៅនៃវគ្គ (ការរៀបចំ ឯកសារ ប្រធានបទ គ្រូបណ្តុះបណ្តាល...)

១៥.ពិធីបិទវគ្គ និងចែកវិញ្ញាបនបត្រ

១៦.ឧបសម្ព័ន្ធ

១៦.១.កម្មវិធីវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាល

១៦.២.សន្ទានុក្រមស្ដីពីសន្តិសុខស្បៀង និងសន្តិសុខអាហារូបត្ថម្ភ

១៦.៣.បទបង្ហាស្ដីពីការងារសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ និងយន្តការសម្របសម្រួល

១៦.៤.ការស្វែងឱ្យឃើញពីលទ្ធផលអសន្តិសុខស្បៀង ឬសញ្ញាបញ្ហាអាហារូបត្ថម្ភ

១៦.៥.បទបង្ហាញស្ដីពីការផ្សារភ្ជាប់រវាងស.ស.អ ទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន

១៦.៦.ឧបករណ៍សម្រាប់ធ្វើការបញ្ជ្រាបស.ស.អ

១៦.៧.បញ្ជីសំនួរតេស្តសាកល្បងមុនពេល និងក្រោយពេលវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាល

១៦.៨.រូបភាពពាក់ព័ន្ធនឹងអាហារូបត្ថម្ភ